

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РЕДАГУВАННЯ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ: СУЧАСНІ ПРАКТИКИ»

Компонента освітньої програми – вибіркова (3 кредити)

Освітньо-професійна програма	Редагування художньої літератури: сучасні практики
Спеціальність	С7 Журналістика
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика та інформація
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Віщак Юліанна Сергіївна – асистентка кафедри журналістики https://journalism.chnu.edu.ua/pro-kafedru/spivrobotnyky/vishchak-yulianna-serhiivna/
Контактний тел.	+38 (0372) 58-48-33
E-mail:	yu.vishchak@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	
Консультації	середа з 14.00 до 15.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Редагування художньої літератури: сучасні практики» – це практико-орієнтований курс, присвячений комплексному опрацюванню художнього тексту у видавничому процесі. Дисципліна охоплює як літературне (змістове) редагування, художнє і технічне редагування, а також знайомить студентів(-ок) із повним циклом підготовки книжкового видання – від моменту подання рукопису до його появи на книжковому ринку.

У межах курсу розглядаються:

- редакторська оцінка рукопису;
- співпраця редактора з автором;
- технічне редагування тексту;
- підготовка видання до верстки та друку;
- роль редактора у формуванні книжкового продукту;
- основи промоції та розповсюдження книги.

Курс поєднує літературознавчий аналіз, редакторську практику та знання видавничого процесу, формуючи у студентів(-ок) уявлення про роботу редактора(-ки) як ключової фігури між автором, видавництвом і читачем.

Основний фокус курсу

Курс поєднує ґрунтовну теоретичну підготовку з практичним опрацюванням редакторських завдань, пов'язаних із підготовкою художнього тексту до публікації. Теоретична частина дисципліни формує розуміння художнього тексту як складної структурної, стилістичної та комунікативної системи, а також знайомить студентів(-ок) із принципами редакторської роботи у видавничій сфері.

У межах курсу розглядаються основні етапи видавничого опрацювання художнього тексту: від редакторської оцінки рукопису та літературного редагування до технічної підготовки тексту й участі редактора у формуванні книжкового видання.

Практична складова курсу передбачає виконання редакторських вправ, аналіз художніх текстів, моделювання окремих етапів редакторської роботи та формування навичок аргументованого ухвалення редакторських рішень. Такий підхід дозволяє поєднати теоретичне осмислення редакторських процесів із розумінням реальних практик підготовки книжкових видань.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів(-ок) вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок у сфері редагування художніх текстів, а також ознайомлення з основними етапами підготовки книжкового видання у сучасному видавничому процесі.

Курс спрямований на розвиток здатності:

- аналізувати художній текст з урахуванням його жанрових, композиційних і стилістичних особливостей;
- виконувати технічне редагування відповідно до мовних норм і видавничих стандартів;
- оцінювати рукопис із позиції його читацького потенціалу та видавничої доцільності;
- розуміти функції редактора на різних етапах підготовки книжкового видання – від прийняття рукопису до його публікації та розповсюдження.

Результатом вивчення дисципліни є формування у студентів(-ок) цілісного уявлення про редакторську діяльність у сфері художнього книговидання та здатності застосовувати отримані знання у практиці роботи з літературними текстами.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. Художній рукопис у видавничому процесі	
Тема 1	<i>Видавничий процес створення книги.</i> Етапи підготовки художнього видання: від рукопису до читача.
Тема 2	<i>Редакторська оцінка рукопису.</i> Принципи відбору текстів, робота редактора з автором(-кою).
Тема 3	<i>Жанрова специфіка художньої літератури.</i> Особливості редагування різних жанрів: роман, оповідання, фантастика, есеїстика.
МОДУЛЬ 2. Літературне та художнє редагування книжкового видання	
Тема 4	<i>Літературне редагування художнього тексту.</i> Завдання літературного редактора. Межі редакторського втручання у текст. Співпраця редактора з автором. Збереження авторського стилю.
Тема 5	<i>Художнє редагування видання: концепція оформлення книг.</i> Роль художнього редактора у видавничому процесі. Формування візуальної концепції книжкового видання.
Тема 6	<i>Ілюстрації й типографіка у книжковому виданні.</i> Типи ілюстрацій. Взаємодія тексту та зображення. Робота редактора з художниками та ілюстраторами. Шрифтове оформлення тексту, структура сторінки, взаємодія тексту і візуальних елементів.
Тема 7	<i>Художнє оформлення книги як цілісна система.</i> Обкладинка, форзаци, ілюстрації. Узгодження художнього оформлення із змістом і жанром твору.
МОДУЛЬ 3. Технічне редагування, промоція і розповсюдження	
Тема 8	<i>Технічне редагування тексту, підготовка книжкового видання до друку</i> Завдання технічного редактора. Норми оформлення тексту. Підготовка рукопису до верстки. Взаємодія редактора з коректором і дизайнером. Робота редактора з макетом книги. Видавничі стандарти та контроль якості підготовки видання.
Тема 9	<i>Промоція книжкового видання.</i> Роль видавництва у популяризації книги. Основні інструменти просування книжкової продукції: презентації, медіа, соціальні мережі, книжкові події.
Тема 10	<i>Розповсюдження книжкової продукції.</i> Канали поширення книг: книжкові магазини, онлайн-платформи, бібліотеки. Взаємодія видавництва із книжковим ринком.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Навчальний процес у межах дисципліни поєднує теоретичне опрацювання принципів редагування художніх текстів із практичним виконанням редакторських завдань, спрямованих на формування професійних компетентностей у сфері підготовки книжкових видань. Особлива увага приділяється формуванню аналітичних навичок роботи з текстом, розумінню видавничих процесів та розвитку здатності аргументовано ухвалювати редакторські рішення.

Методи навчання:

- **Проблемно-орієнтоване навчання (Problem-Based Learning)** – розгляд типових редакторських ситуацій, що виникають у процесі підготовки художнього рукопису до публікації. Студенти(-ки) аналізують проблемні фрагменти тексту, пропонують варіанти редагування та обґрунтовують власні рішення.
- **Аналіз текстів (Text Analysis)** – робота з фрагментами художніх творів із метою виявлення композиційних, стилістичних і мовних особливостей тексту. Такий метод дозволяє сформулювати навички критичного читання та редакторського аналізу.
- **Кейс-метод (Case Study)** – аналіз реальних або змодельованих ситуацій видавничої практики: робота з рукописом, підготовка книги до друку, формування концепції оформлення видання, просування книги на ринку.
- **Практичне редагування текстів (Text Editing Workshop)** – виконання вправ із літературного та технічного редагування: виправлення мовних і стилістичних недоліків, аналіз структури тексту, підготовка редакторських коментарів і висновків.
- **Моделювання редакторської роботи (Editorial Simulation)** – імітація окремих етапів редакційного процесу: оцінка рукопису, підготовка редакторського висновку, робота з автором, участь у формуванні концепції книжкового видання.
- **Дискусії** – обговорення редакторських рішень, аналіз різних підходів до редагування тексту, формування навичок аргументованої професійної комунікації.

Форми навчання:

- **Інтерактивні лекції** передбачають поєднання теоретичного матеріалу з аналізом прикладів із сучасної видавничої практики, обговоренням проблем редагування та колективним аналізом текстів.
- **Практичні заняття**, де студенти(-ки) виконують редакторські вправи, працюють із художніми текстами, аналізують композицію і стиль твору, а також опрацьовують приклади технічного редагування та оформлення книжкових видань.
- **Самостійна робота студентів** передбачає опрацювання теоретичних матеріалів, аналіз художніх текстів, виконання редакторських вправ, підготовку редакторських висновків і роботу над індивідуальними завданнями.
- **Презентації та обговорення результатів роботи** – студенти(-ки) представляють результати редакторського аналізу текстів, аргументують власні редакторські рішення та беруть участь у професійному обговоренні.

Освітні технології:

- Цифрові платформи для роботи з текстом та роботи в командах (*Figma, Adobe InDesign, FigJam, Google Workspace, Microsoft 365* тощо).
- Інструменти електронного редагування. Застосування функцій коментування, відстеження змін і редакторських позначок у цифрових текстових редакторах.
- Використання електронних ресурсів видавничої індустрії. Ознайомлення з матеріалами сучасних видавництв, прикладами оформлення книжкових видань та цифровими каталогами.
- Використання інструментів штучного інтелекту для роботи з текстом: аналізу текстових структур, пошуку мовних помилок і тестування варіантів редагування з подальшим критичним оцінюванням отриманих результатів.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів навчання здійснюється з урахуванням рівня засвоєння теоретичного матеріалу та сформованості практичних навичок роботи з художніми текстами. Контроль передбачає поєднання поточного та підсумкового оцінювання, спрямованого на перевірку здатності студентів(-ок) застосовувати теоретичні знання у процесі аналізу та редагування текстів.

Поточний контроль включає виконання модульних творчих завдань, тестування, участь у презентаціях і групових обговореннях. Основними формами оцінювання є:

- виконання редакторських вправ, спрямованих на опрацювання фрагментів художніх текстів;
- аналіз художніх текстів із виявленням композиційних, стилістичних та мовних особливостей;
- тестові завдання, що перевіряють розуміння основних термінів, принципів і етапів редакторської роботи;
- презентації результатів редакторського аналізу, під час яких студенти(-ки) аргументують власні редакторські рішення;
- участь у дискусіях та обговореннях, пов'язаних із редакторськими підходами до роботи з текстом;
- виконання індивідуальних завдань, пов'язаних із підготовкою редакторського висновку або аналізом окремих елементів книжкового видання.

Підсумковий контроль – залік у форматі тестових завдань та фінального проєкту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів(-ок) освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем(-кою) вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

Детальні критерії оцінювання творчих проєктів визначені в окремих документах («технічних завданнях») до кожної роботи, що дозволяє студентам(-кам) чітко розуміти вимоги до якості та функціональності створених матеріалів ще до того, як вони почали роботу над їхньою реалізацією.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»
https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets_koho-natsionalnoho-universytetu.pdf
- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi-at-2023plusdodatky-31102023.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Пазюк, Р. Віщак, Ю. (2025). Основи графічного дизайну : навч. посібник. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 144 с. [Режим доступу](#).
2. Шевченко, В. (2005). Шрифтове оформлення видань. [Режим доступу](#).
3. Женченко, М. (2020). Технології макетування і верстання інтерактивних електронних видань. Обрії друкарства, №1 (8). С. 62-75.
4. Тимошик, М. (2010). Книга автора, редактора, видавця : практ. посібник. Київ : Наша культура і наука, 560 с.
5. Шевченко, В. (2010). Художньо-технічне редагування : підручник. Київ : Видавець Паливода АВ, 516 с.
6. Від пошуку літератури до візуалізації: інструменти, які стануть в пригоді науковцям. [Режим доступу](#).
7. [Literary Hub](#) – статті про сучасну літературу, редакторські практики та книжкову індустрію.
8. [Electric Literature](#) – матеріали про сучасні літературні тенденції та роботу з художніми текстами.
9. [ЧИТОМО](#) – медіа про книги, літературу та видавничу справу.
10. [Український ПЕН](#) – матеріали про сучасну українську літературу та письменницькі практики.

Презентація курсу «Редагування художньої літератури: сучасні практики»

https://drive.google.com/file/d/1GFquobF3aNiZ-hYzQ_n9LNiZw_UEyUUC/view?usp=drive_link